

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 16. decembar 2013. god.
Br. ref.: RK522/13

РЕШЕЊЕ О НЕПРИХВАТЉИВОСТИ

у

слуčaju br. KI116/13

Подносилац

Isni Thaçi

Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, PML. br. 91/2013, od 21. juna 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

у сastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnoсилац захтева

1. Podnoсилац захтева је г. Isni Thaçi из села Buroja, општина Srbica, кога заступа Advokatska kancelarija "Sejdiu & Qerkini", са седиштем у Prištini.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda Kosova PML. br. 91/2013 od 21. juna 2013. god., koju je podnositelj zahteva primio istog dana.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda kojom je odbijen zahtev za zaštitu zakonitosti i potvrđeno je rešenje Apelacionog suda, tako što je ostavljeno na snazi određivanje pritvora protiv podnositelja zahteva za što podnositelj zahteva tvrdi da je to odluka koja nije obrazložena na zakonit način.

Pravni osnov

4. Član 113.7. Ustava, član 22. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom суду Republike Kosovo od 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 29. Poslovnika o radu Ustavnog суда Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

5. Dana 29. jula 2013. god., zastupnik podnositelja je podneo zahtev Sudu.
6. Dana 5. avgusta 2013. god., predsednik Suda je imenovao sudiju Snežhanu Botusharovu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.
7. Dana 9. septembra 2013. god., Ustavni sud je obavestio podnositelja i Vrhovni sud o registraciji zahteva.
8. Dana 22. oktobra 2013. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznaložio Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 24. maja 2013. god., podnositelj zahteva je uhapšen pod sumnjom da je počinio u saizvršilaštvu krivično delo "ratni zločini protiv civilnog stanovništva sa brojnim tačkama optužbe."
10. Dana 24. maja 2013. god., pretpretresni sudija je rešenjem GJPP br. 27/2012 odbio zahtev tužioca od 24. maja 2013. god. za određivanje pritvora, i NALOŽIO "meru bezbednosti KUĆNI PRITVOR protiv okrivljenog Hysnija Thaćija za vremenski period od jednog (1) meseca od 23. maja 2013. god. do 23. juna 2013. god."
11. Specijalni tužilac Republike Kosovo je uložio žalbu Apelacionom суду protiv ovog rešenja.

12. Dana 31. maja 2013. god., Apelacioni sud, odlučujući po žalbi tužioca, doneo je rešenje KP/KV br. 766/2013 i preinacio rešenje Osnovnog suda u Mitrovici i odredio okrivljenima pritvor od mesec dana umesto mere kućnog pritvora.
13. Rešenje Apelacionog suda o određivanju pritvora za podnosioca zahteva nije priloženo zahtevu koji je podnet Ustavnom суду od strane podnosioca.
14. Dana 4. juna 2013. god., zastupnik okrivljenog g. Isni Thaći je Vrhovnom суду Kosova podneo „zahtev za zaštitu zakonitosti“ protiv rešenja K. P./KV br. 766/2013 zbog povrede člana 103.2. Ustava Kosova, člana 187. Zakona o krivičnom postupku (br. 04/L-125) i člana 384.2. Zakona o krivičnom postupku Kosova.
15. Dana 21. juna 2013. god., Vrhovni sud Kosova je ODBIO zahtev za zaštitu zakonitosti i POTVRDIO rešenje Apelacionog suda KP/KV br. 766/2013 od 31. maja 2013. god.

Navodi podnosioca zahteva

16. Podnositelj zahteva tvrdi da je presudom Vrhovnog suda PML. br. 91/2013 povređen član 53. Ustava [Tumačenje odredbi ljudskih prava], kao i član 5.1. i 5.3. Evropske konvencije o ljudskim pravima *„kao rezultat nepružanja potrebnog obrazloženja u donetoj presudi u vezi sa odbijanjem zahteva za zaštitu zakonitosti“*.

Prihvatljivost zahteva

17. Sud prvo ispituje da li je podnositelj zahteva ispunio uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom o Ustavnom суду i Poslovnikom o radu.
18. S tim u vezi, Sud se poziva na član 113.7. Ustava, koji predviđa:

„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.“
19. U tom smislu, ocenjujući formalne uslove za prihvatljivost, Sud nalazi da je zahtev podnela ovlašćena stranka, u roku predviđenom članom 49. Zakona o Ustavnom суду, i pošto su iscrpljena pravna sredstva na raspolaganju u ovoj fazi krivičnog postupka koji se vodi protiv podnosioca zahteva, zahtev se smatra pogodnim za razmatranje u Sudu.
20. Sud primećuje da podnositelj zahteva izričito osporava presudu Vrhovnog suda PML. br. 91/2013 od 21. juna 2013. god., kojom je odbijen kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti i potvrđeno rešenje Apelacionog suda KP/KV br. 766/2013 od 31. maja 2013. god., na osnovu koga je podnosiocu zahteva izrečena mera pritvora.
21. Podnositelj zahteva izričito tvrdi da je presudom Vrhovnog suda povređen član 53. Ustava i član 5.1. i 5.3. Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Sadržaj ustavne odredbe i osporenih odredaba Konvencije

22. a) Ustav Republike Kosovo

Član 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava]

“Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava.”

- b) Evropska konvencija o ljudskim pravima

Član 5.1 – Pravo na slobodu i sigurnost

1. Svako ima pravo na slobodu i bezbednost ličnosti. Niko ne može biti lišen slobode osim u sledećim slučajevima i u skladu sa zakonom propisanim postupkom:

a. u slučaju zakonitog lišenja slobode na osnovu presude nadležnog suda;

b. u slučaju zakonitog hapšenja ili lišenja slobode zbog neizvršenja zakonite sudske odluke ili radi obezbeđenja ispunjenja neke obaveze propisane zakonom;

c. u slučaju zakonitog hapšenja ili lišenja slobode radi privođenja lica pred nadležnu sudsку vlast zbog opravdane sumnje da je izvršilo krivično delo, ili kada se to opravданo smatra potrebnim kako bi se predupredilo izvršenje krivičnog dela ili bekstvo po njegovom izvršenju;

d. u slučaju lišenja slobode maloletnog lica na osnovu zakonite odluke u svrhu vaspitnog nadzora ili zakonitog lišenja slobode radi njegovog privođenja nadležnom organu;

e. u slučaju zakonitog lišenja slobode da bi se spričilo širenje zaraznih bolesti, kao i zakonitog lišenja slobode duševno poremećenih lica, alkoholičara ili uživalaca droga ili skitnica;

f. u slučaju zakonitog hapšenja ili lišenja slobode lica da bi se spričio njegov neovlašćeni ulazak u zemlju, ili lica protiv koga se preduzimaju mere u cilju deportacije ili ekstradicije;

[.....

5.3. Svako ko je uhapšen ili lišen slobode shodno odredbama iz stava 1.c ovog člana biće bez odlaganja izведен pred sudiju ili drugo službeno lice zakonom određeno da obavlja sudske funkcije i imaće pravo da mu se sudi u razumnom roku ili da pušten na slobodu do suđenja. Puštanje na slobodu može se usloviti jemstvima da će se lice pojaviti na suđenju.

23. U pogledu tvrdnji pokrenute od strane podnosioca zahteva o povredi gorenavedenih odredaba, Sud naglašava:

Ustav Republike Kosovo predviđa:

Član 102. [Opšta načela sudskog sistema]

1. Sudsku vlast u Republici Kosovo sprovode sudovi.
[.....]
3. Sudovi sude na osnovu Ustava i zakona.

Član 103. [Organizacija i Jurisdikcija Sudova]

2. Vrhovni sud Kosova je najviša sudska vlast.

Zakonik o krivičnom postupku Kosova propisuje:

Član 432. - Razlozi za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti

1. Protiv pravnosnažne odluke ili zbog povrede odredaba postupka koji je prethodio njenom donošenju, može se nakon konačnog završetka postupka podneti zahtev za zaštitu zakonitosti u sledećim slučajevima:

1.1 na osnovu povrede krivičnog zakona;

1.2 zbog suštinske povrede odredaba krivičnog postupka shodno članovima 384. stava 1. ovog zakonika; ili

1.3 na osnovu drugih povreda odredaba krivičnog postupka, ako su te povrede uticale na zakonitost sudske odluke.

2. Protiv odluke o zahtevu za zaštitu zakonitosti ili zbog pogrešnog ili nepotpunog utvrđenog činjeničnog stanja koji je pred Vrhovnim sudom Kosova prethodio njenom donošenju, zahtev za zaštitu zakonitosti nije dozvoljen.

3. Uprkos odredbama stava 1. ovog člana, glavni državni tužilac može podneti zahtev za zaštitu zakonitosti zbog bilo koje povrede zakona.

4. Uprkos odredbama stava 1. ovog člana, zahtev za zaštitu zakonitosti može da bude podnet u toku krivičnog postupka koji nije konačno završen samo protiv konačnih odluka koje se odnose na određivanje ili produženje sudskog pritvora.

24. Član 435. Zakona o krivičnom postupku Kosova {br. 04/L-123} u stavu 1. predviđa da „O zahtevu za zaštitu zakonitosti odlučuje Vrhovni sud Kosova na sednici veća.“

25. Uzimajući u obzir tvrdnje o ustavnim povredama, kao što su podnete od strane podnosioca zahteva, kao i na osnovu gorenavedenih pravnih odredaba, Ustavni sud zaključuje:

Što se tiče tvrdnje o povredi člana 53. Ustava

26. Tumačenje ljudskih prava garantovanih Ustavom, prema Ustavu, trebalo bi uvek da se vrši u skladu sa odlukama ESLJP i ova ustavna obaveza pripada svim institucijama Republike Kosovo kada odlučuju o pitanjima pod svojom nadležnošću, a koje imaju veze sa ljudskim pravima.
27. Podnositelj je u svom zahtevu naglasio povredu ove ustavne odredbe, ali Sud primećuje da on nije predstavio činjenice u vezi sa ovom povredom. Naglašavanje člana 53. Ustava, bez pružanja konkretnih dokaza vezano sa vrstom povrede, eventualnom težinom povrede, posledicama izazvane povredom, samo po sebi ne predstavlja povredu ili umanjenje nekog prava garantovanog Ustavom, a ni nepridržavanje sudske prakse ESLJP.
28. Štaviše, Ustavni sud ne može da utvrdi povredu člana 53. Ustava povodom donošenja presude Vrhovnog suda, koja je na poseban način akt koji osporava podnositelj zahteva, i zbog činjenice da podnositelj ni jednom prilikom u svom zahtevu za zaštitu zakonitosti nije istakao neku povredu ljudskih prava garantovanih Ustavom.
29. Podnositelj zahteva je zasnovao svoj zahtev za zaštitu zakonitosti na povredama člana 103. 2. Ustava, kojim se utvrđuje pravni osnov za sudove na Kosovu za donošenje odluka, i na povredama odredaba Zakona o krivičnom postupku, koja su u stvari pitanja zakonitosti a nisu ustavna pitanja.
30. Međutim, ako se sudska postupak posmatra kao celina, Sud primećuje da se sudovi, a posebno prvostepeni, u velikoj meri pozivaju na sudsку praksu ESLJP (na primer Punzelt protiv Češke Republike, Stogmüller protiv Austrije, itd.). Stoga, u ovakvim okolnostima, ne može da se zaključi da je došlo do povrede člana 53. Ustava.

Što se tiče člana 5.1. i 5.3. EKLJP

31. Podnositelj zahteva, takođe i o navodnim povredama člana 5.1. i 5.3. Evropske konvencije o ljudskim pravima, koji se prema članu 22. Ustava Kosova direktno primenjuje u Republici Kosovo, ne pruža činjenice o pravnom osnovu povrede, o neusklađenosti presude sa odredbama Konvencije ili uverljivo pravno argumentovanje o proizvoljnosti ove presude.
32. Podnositelj zahteva je naglasio da, prema praksi ESLJP-a, odluke sudske organa treba da su obrazložene i treba da rešavaju pitanja pokrenuta od strane žalilaca te upravo zbog toga, podnositelj zahteva tvrdi da je presuda Vrhovnog suda povredila njegova ljudska prava.
33. Sud ovom prilikom podseća da zahtev za zaštitu zakonitosti, prema Zakoniku o krivičnom postupku, „*ne može da se podnese zbog pogrešnog ili nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja*“, a da li je mera pritvora ili hapšenja izrečena u skladu sa zakonom, zavisi od ispunjenja uslova predviđenih zakonom i od potpunog i pravičnog utvrđivanja činjeničnog stanja, što je dužnost redovnih sudova.

34. Međutim, podnositac zahteva nije osporio ove dve odluke pred Ustavnim sudom, čak štaviše, nije ni podneo rešenje Apelacionog suda kao sastavni deo zahteva kojim je pritvor naložen i navedeni su razlozi za to, s druge strane Vrhovni sud je u svojoj presudi zaključio da je obrazloženje u rešenju Apelacionog suda bilo jasno i u potpunosti zakonito.
35. Propuštajući da priloži rešenje Apelacionog suda, podnositac zahteva nije u dovoljnoj meri potkreplio svoju tvrdnju o ustavnoj povredi.
36. U obrazloženju ove presude, Vrhovni sud je između ostalog naglasio: “*Vrhovni sud nalazi da osporeno rešenje Apelacionog suda uopšteno pruža dovoljno objašnjenja za sve materijalne činjenice. Apelacioni sud detaljno utvrđuje osnovanu sumnju protiv okrivljenih, kada se na izričit način pozvao na nalaze Osnovnog suda u vezi sa ovim predmetom. Apelacioni sud je, takođe, potpuno i u detalje objasnio zašto je sudski pritvor jedina moguća mera u sadašnjoj situaciji.*

Dakle, Vrhovni sud nalazi da svi uslovi iz člana 187. Zakonika o krivičnom postupku u celosti ispunjeni od strane Apelacionog suda u svom obrazloženju. Konačno, Vrhovni sud nalazi da je rešenje u celosti sastavljeno u skladu sa članom 370. i ne postoje proceduralne povrede u osporenom rešenju iz nekog drugog člana Zakonika o krivičnom postupku.”

37. Štaviše, Vrhovni sud je dodao: “*Zakon ne određuje upotrebu nekog sredstva protiv rešenja Apelacionog suda. Rešenje se smatra pravosnažnim, protiv koga, ako se odnosi na određivanje sudskog pritvora, može da se podnese zahtev za zaštitu zakonitosti u skladu sa članom 432. stavom 4. Zakona o krivičnom postupku. Dakle, Vrhovni sud nalazi da nije bilo proceduralnih povreda u vezi sa ovim predmetom.*”
38. U odnosu na sve tvrdnje podnosioca zahteva u vezi sa presudom Vrhovnog suda Kosova, Sud smatra da: “Ustavni sud nije činjenični sud i ovom prilikom želi da naglasi da je pravilna i potpuna konstatacija činjeničnog stanja puna nadležnost redovnih sudova, u ovom slučaju Apelacionog suda, rešenje KP/Kv br. 766/2013 od 31. maja 2013. god., donetog nakon žalbe tužioca u slučaju, kao i Vrhovnog suda, presuda PML. br. 91/2013 od 21. juna 2013. god., i da je uloga Ustavnog suda samo da obezbedi saglasnost sa pravima koja se garantuju Ustavom i drugim pravnim instrumentima i stoga, ne može da deluje kao „sud četvrtog stepena“ (vidi, *mutatis mutandis*, između ostalog Akdivar protiv Turske, 16. septembra 1996. god., R.J.D, 1996-IV, stav 65.
39. Sud dalje smatra da kako bi se neka presuda ili rešenje javnog organa proglašilo u suprotnosti sa Ustavom, podnositac zahteva bi trebalo da dokaže *prima facie* pred Ustavnim sudom da će „odлуka javnog organa, kao takva, biti pokazatelj povrede zahteva za pravično suđenje, i ako je neosnovanost te odluke tako očigledna da se ista može smatrati prekomerno arbitarnom“ (vidi ESLJP, Khamidov protiv Rusije, br. 72118/01, presuda od 15. novembra 2007. god., § 175.

40. Ustavni sud u presudi Vrhovnog suda PML. br. 91/2013 od 21. juna 2013. god., nije našao elemente proizvoljnosti, a ni navodne povrede ljudskih prava, kao što je tvrdio podnositelj zahteva.
41. U ovim okolnostima, podnositelj zahteva nije "u dovoljnoj meri potkrepio svoju tvrdnju", stoga, u skladu sa pravilom 36. stavom (2) tačkama c) i d), Sud nalazi da zahtev treba da se odbije kao očigledno neosnovan i

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. 7. Ustava, članom 48. Zakona o Ustavnom суду i pravilom 36. (1) c) i pravilom 56. (2) Poslovnika o radu, dana 16. decembra 2013, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;
- II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;
- IV. DA OGLASI da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani